

Kungsörs kommun

SAMMANTRÄDESHANDLINGAR

Datum
2020-12-15

Kommunstyrelsens förvaltning
Kansliet

Vår handläggare
Nämndsekreterare Ann-Katrin Öijwall

Nya ärenden/kompletterande handlingar till barn- och utbildningsnämnden 2020-12-16

Ärende	Kompletterande handlingar till ärende
5	Budget 2021
7	Ekonomiskuppföljning per den 31 oktober 2020

Förslag på åtgärder för att klara den beslutade ekonomiska ramen för Barn- och utbildningsnämnden för 2021 och konsekvenserna av åtgärderna

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Omvärld	4
Demografisk påverkan.....	7
Prioriteringar inför 2021.....	7
Effektiviseringar/Besparingar	8
Ekonomi för integration och Komvux.....	8
Ekonomiskt behov och sparkrav	10
Fördelning av kostnader inom barn- och utbildningsnämnden	11
Del av tidigare äskande som innebär kvalitetshöjning och framtida kostnadsminskningar	12
Förslag på åtgärder för att klara det totala sparkravet. -21,3 Mkr	13
Förslag på åtgärder som innebär att en del det totala sparkravet genomförs -11,25 Mkr.....	17
Två förslag till beslut	20
Bilaga 1. Del av rapport som lämnades hösten 2019.....	21
Bilaga 2. Exempel på möjliga besparingar.....	22

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Kungsör beslutade 2020-11-30 om Budget för 2021. Den ekonomiska ramen för Barn- och utbildningsnämnden fastställdes till 242,8 Mkr för budgetåret 2021 samt 4,2 Mkr som ett förväntat tillägg under 2021 för att kompensera för kommande löneökningar.

Det skiljer 21,3 kr mellan de behov som finns och den beslutade ramen. Den enskilt största kostnadsposten inom barn- och utbildningsnämndens verksamhet är personalkostnader. De flesta övriga kostnadsslag är inte möjliga att påverka på kort sikt. Det innebär att större kostnadsminskningar kommer att handla om minskning av antalet anställda.

Utöver den kostnadsminskning som måste ske genom att antalet anställda minskas kommer också andra sparåtgärder att genomföras. I bilaga 2 nedan finns en sammanställning av exempel på möjliga besparingar, på knappt 800 kkr., som förväntas att till stor del bli genomförda efter beslut om ekonomiska ramar för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde budgetåret 2021. Exakt vilka åtgärder som kommer att genomföras beslutas av respektive rektor, i enlighet med Skollagen 2 Kap 10 §.

Skollagen 2 Kap 10 §.

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Det är Kommunfullmäktige samt Barn- och utbildningsnämnden som beslutar om de ekonomiska ramarna för verksamheterna.

Skollagen 2 Kap 8 b §

Kommuners resursfördelning

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Lag (2018:608).

De beslut som nämnden fattar gäller de ekonomiska ramarna och avser inte direkt hur många personer som berörs vid kommande besparingar. Det blir dock en konsekvens när besluten ska verkställas. I de förslag till åtgärder och konsekvensbeskrivningar som finns nedan är konsekvenserna beskrivna i stora drag.

Barn- och utbildningsnämndens verksamhet har överlag lägre kostnader än vad som gäller för genomsnittet för motsvarande kommuner. En anpassning till den beslutade ramen innebär en stor risk för att kvaliteten på kommer att påverkas negativt på grund av minskade resurser.

Två förslag till beslut

För att klara det totala sparkravet krävs det stora besparingar som riskerar att få oönskade effekter. Det är dock vad som krävs om den beslutade ekonomiska ramen för 2021 ska kunna hållas. Det första förslaget till beslut är därför att samtliga föreslagna åtgärder genomförs.

Under hösten 2020 har det i olika politiska sammanhang i Kungsörs kommun förts fram synpunkter på att det inte ska göras alltför drastiska ekonomiska nedskärningar utan det istället bör göras stegvis. Delvis med tanke på att det finns en möjlighet att de övergripande ekonomiska förutsättningarna skulle kunna förändras till det bättre och delvis för att undvika stora negativa effekter på verksamheten. Med den bakgrunden redovisas ett alternativt förslag till beslut som innebär att de ekonomiska besparingarna inte blir fullt så stora.

Omvärld

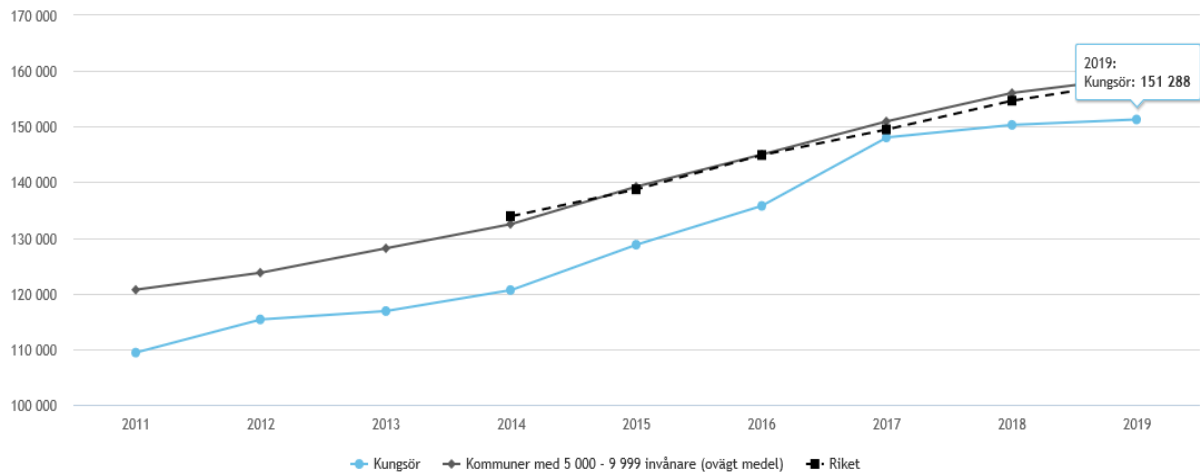
- Högre krav generellt i samhället
- Stor andel av Sveriges gymnasieelever fullföljer inte sina utbildningar
- Kommunalt aktivitetsansvar. Uppföljning och aktiviteter
- Risk för en ökad arbetslöshet – Insatser för att få fler vuxna i arbete
- En utmaning att höja måluppfyllelsen med en ansträngd ekonomi

Kostnadsjämförelse med andra kommuner, förskola, grundskola och vuxenutbildning

Om man jämför kostnadsnivån i Kungsör med andra i storlek jämförbara kommuner så har Kungsör **under många, många år** haft betydligt lägre kostnader för förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem. Detta gäller även den sista tillgängliga statistiken för 2019. All statistik från KOLADA.

Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn (N11032)

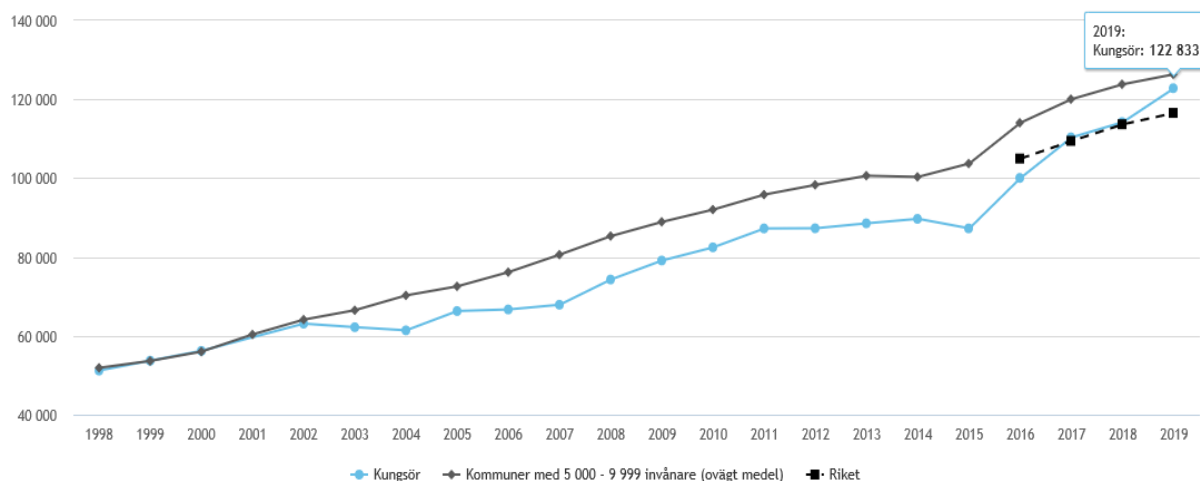
Kostnad kommunal förskola (bruttokostnad minus interna intäkter och köp av huvudverksamhet) dividerat med antal inskrivna barn i förskola i kommunens egen regi, per kalenderår. Med kalenderår avses ett medelvärde av mätningarna 15 oktober innevarande och närmast föregående år. Avser egen regi. Källa: SCB

Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev (N15008)

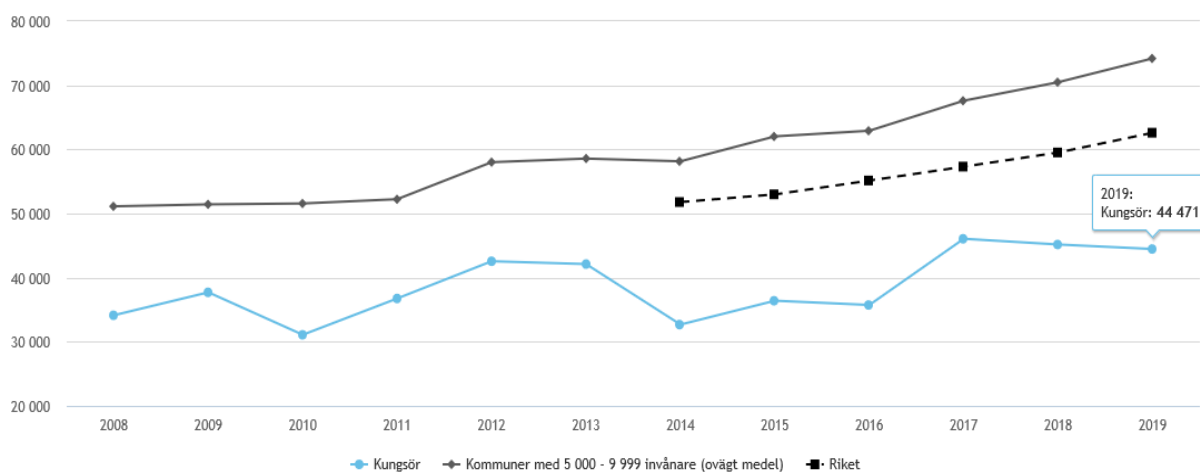
Kostnaden för grundskolan i Kungsör bör samläsas med kostnaden för förskoleklass och fritidshem. Den egentliga kostnaden för grundskolan är lägre än vad som framgår ur den offentliga statistiken. (Se rapport från KPMG december 2019. Samt bilaga 1 sist i denna sammanställning).

Denna statistikuppgift visar den totala kostnaden per elev för grundskola åk 1-9 för valt år. I statistiken ingår kostnader för: lokaler och inventarier, måltider, elevhälsa, undervisning, lärvärktyg, utrustning och skolbibliotek, övriga kostnader, till exempel SYV-verksamhet. Skolskjuts ingår inte. Källa: SCB.

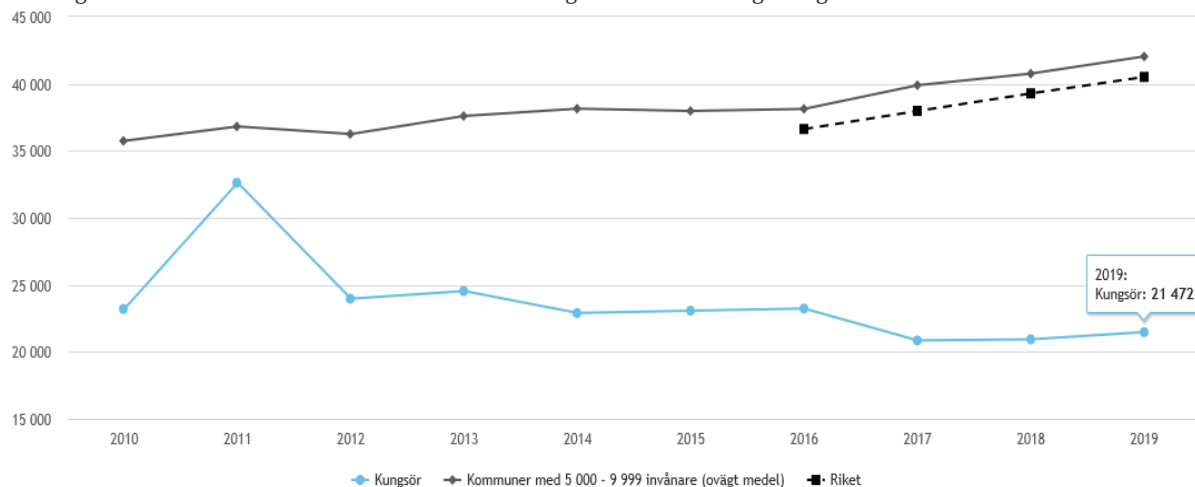
Kostnad kommunal förskoleklass, kr/elev (N15053)

Kostnad kommunal förskoleklass (bruttokostnad minus interna intäkter och köp av huvudverksamhet) dividerat med antal elever i förskoleklass i kommunens egen regi, per kalenderår. Med kalenderår avses ett medelvärde av mätningarna 15 oktober innevarande och närmast föregående år. I statistiken ingår inte kostnaden för skolskjuts. Avser egen regi. Källa: SCB.

Kostnad kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn (N13028)

Kostnad kommunalt fritidshem (bruttokostnad minus interna intäkter och köp av huvudverksamhet) dividerat med antal inskrivna barn i fritidshem i kommunens egen regi, per kalenderår. Med kalenderår avses ett medelvärde av mätningarna 15 oktober innevarande och närmast föregående år. Avser egen regi. Källa: SCB.

Kostnad Komvux kr/heltidsstuderande

Vux-gr	Totalt	Lokaler och inv.	Under-visn.	Lärverktyg mm	Elevhälsa	Övrigt
Kommungrupp	52 000	8 300	31 800	1 300	80	10 500
Riket	59 100	8 000	35 000	1 900	380	13 700
Vux-gy	Totalt	Lokaler och inv.	Under-visn.	Lärverktyg mm	Elevhälsa	Övrigt
Kommungrupp	71 700	9 800	42 300	3 700	70	15 800
Riket	76 200	10 100	38 600	3 200	250	24 100
SFI	Totalt	Lokaler och inv.	Under-visn.	Lärverktyg mm	Elevhälsa	Övrigt
Kommungrupp	55 700					
Riket	45 400					

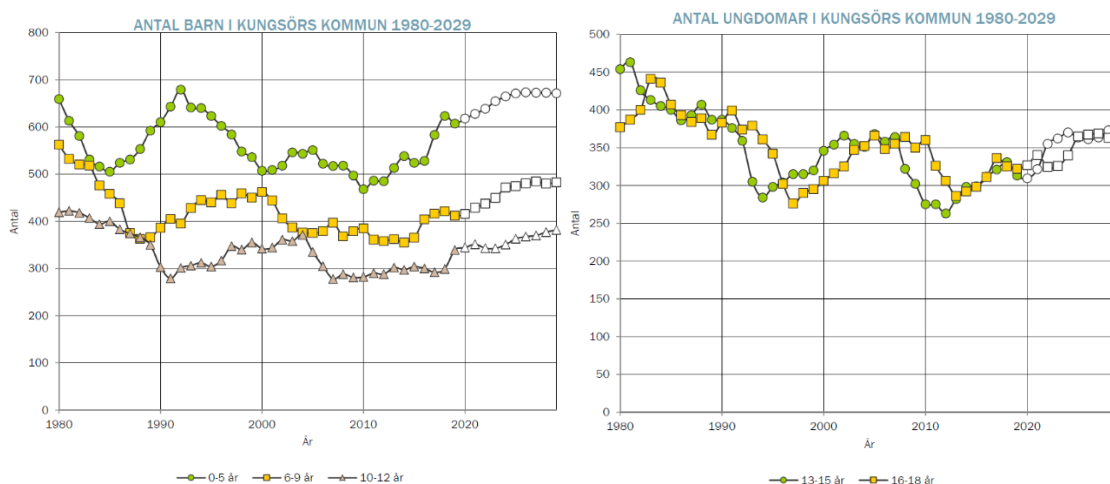
Siris, Skolverket. Kommungruppen avser pendlingskommuner - 2018

Kungsör	Totalt	Lokaler och inv.	Under-visn.	Lärverktyg mm	Elevhälsa	Övrigt
SFI	51 678	5 303	40 106	2 706	0	3 562
Grundläggande vuxenutbildn.	54 332	5 303	30 685	2 545	1 547	14 251
Gymnasial vuxenutbildn.	50 398	5 303	31 639	1 572	847	11 038

Kungsörs kommun - 2019

Demografisk påverkan

Det statistiska planeringsunderlaget är framtaget av "Statisticon" som använder fakta från SCB. Samtliga åldersgrupper inom förskola och skola kommer att öka. Den största ökningen sker inom gymnasieskolan där ökningen är 4,2%

Planering av utformningen av den nya förskolan kring Kinnekulle pågår och beräknas vara klar under 2020. Inflyttning mot slutet av 2021.

Arbetet med detaljplanen för att möjliggöra en utbyggnad i anslutning till Malmberga förskola behöver fortsätta.

Kung Karls skola kanske inte räcker till efter år 2022.

Inför 2021 är det en stor ökning av elevantalet inom sarskolan.

Det finns behov av stora insatser inom grundskolan, gymnasiet och Komvux för undervisning och mottagande av nyanlända. Behovet kommer att finnas kvar under flera år framåt

Prioriteringar inför 2021

För grundskolan är den stora utmaningen att höja måluppfyllelsen samtidigt som resurserna minskar. Det finns ett behov av att fortsätta det utvecklingsarbete och den kompetensutveckling som inleddes våren 2019. Det pågående utvecklingsarbetet syftar i första hand till att öka kvalitet och måluppfyllelse i skolan. En konsekvens av det är också att kostnaderna för olika typer av stödsatser på sikt förväntas minska.

Integration, utbildning och möjligheten till egen försörjning är viktigt både för individen och för samhället. Förutsättningarna för att invånarna i Kungsörs kommun ska kunna lyckas med att ordna sin egen försörjning ökar avsevärt om de har en relevant grundutbildning, det gäller oavsett om man är född i Sverige eller i något annat land. Vägen till ett bra integrationsarbete går via utbildning och egen försörjning.

Komvux tillsammans med arbetsförmedlingen, näringslivsenheten och arbetsmarknadsenheten kan erbjuda kombinationer med både studier och praktik.

Effektiviseringar/Besparingar

Det finns ett väl utvecklat samarbete mellan kommunernas vuxenutbildningar inom KAK (Kungsör, Arboga och Köping). Samarbetet ger ett bredare urval av studiemöjligheter som kan erbjudas och till en lägre kostnad än vad som annars hade varit möjligt.

Ett förebyggande arbetet leder till besparingar på lång sikt.

Ett gemensamt arbete inom KAK har initierats för att samordna användning och drift av olika IT-system för administration och pedagogisk verksamhet. Högre kvalitet till en lägre kostnad.

Genom att utöka introduktionsprogrammet inom Kungsör gymnasieskola beräknas kostnadsökningen av de interkommunala ersättningarna bli cirka en miljon kronor lägre än vad det annars skulle ha blivit.

Det ekonomiska stödet för asylsökande och nyanlända som befinner sig inom etableringsperioden och går i grundskolan har minskat med 2,8 Mkr från 2020 till 2021.

Integrationsenheten och SFI planerar att minska sin organisation inför 2021 och genomföra en effektivisering som motsvarar drygt 1,1 Mkr.

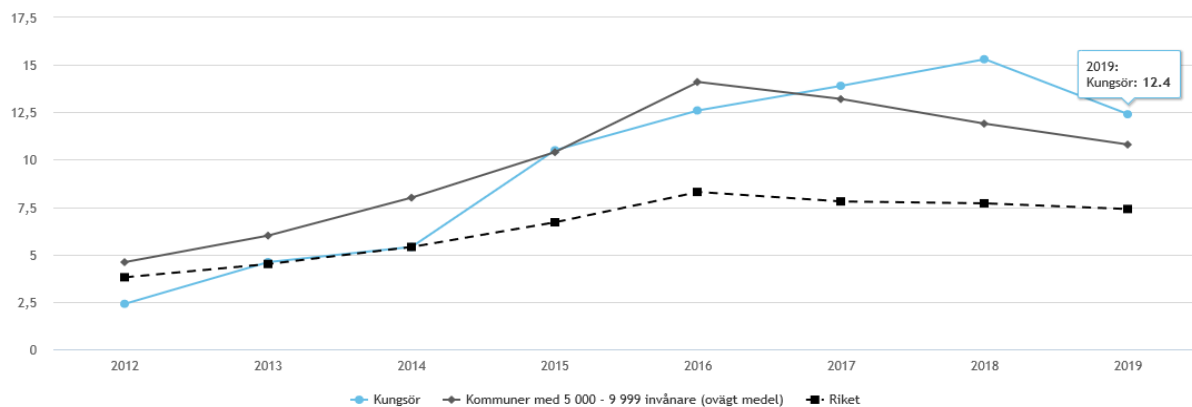
Ekonomi för integration och Komvux

Under de senaste åren har verksamheten på VIVA till stora delar finansierats med bidrag från Migrationsverket. Verksamheten har expanderat under de år då kommunen hade ett stort antal inflyttningar, både genom anvisningar och genom egenbosatta nyanlända. Under den tid som verksamheten expanderade och finansierades via statsbidrag användes inte statsbidragen fullt ut. Det fanns en plan inom VIVA och barn- och utbildningsförvaltningen på att kunna fondera medel för att kunna använda dessa under efterföljande år när behoven kvarstod och de tillfälliga bidragen minskade. Enligt beslut i kommunstyrelse och fullmäktige lämnades ej använda medel kvar som överskott i tidigare bokslut.

Inför 2021 är möjligheten till finansiering via statsbidrag inte längre möjlig. Det totala behovet har minskat något och verksamheten har inför 2021 minskat sin kostnad med ca 1,1 Mkr. Det fattas dock drygt 7 Mkr i form av kommunal finansiering för integrationsenheten samt delar av "Komvux grundläggande" och "Komvux svenska för invandrare". En utförlig beskrivning av verksamheten och förutsättningarna finns i "Verksamhetsområdet VIVA, Dnr Bun 2020/7".

Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%) (N15902)

Antal nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund i kommunala grundskolor belägna i kommunen, oavsett folkbokföringsort dividerat med antal elever i kommunal grundskola belägen i kommunen. Nyinvandrade är elever som har kommit till Sverige under de senaste 4 åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svensk skola tidigare. Uppgiften avser läsår, mätt 15 oktober. Källa: SCB.

Aktuell statistik från KOLADA

Förslag på rambudget. Äskande

Verksamhetsförändring pga ändrad lagstiftning, bidrag, avtal eller andra tvingande omständigheter	Volymrelaterade verksamhetsförändringar, ex demografisk förändring	Omprioritering / andra förändringar av verksamhet	Påverkan personalbehov (antal årsarb)	Påverkan lokaler	Påverkan kostnad/intäkt 2021
407 Förskola	Behov av en extra förskoleavdelning vt 2021. 1,5 åa. 900 kkr	Ökat behov av stöd med livsmedelshantering när barngrupperna ökar. 4 åa. 1,7 Mkr	5,5 åa	Finns inom befintlig budget	2 600 000
Förskoleklass	Fler elever medför behov av utökning av antalet förskoleklasser		2 åa		1 200 000
440 Grundskola	Enligt prognosen ökar antalet barn i åldrarna 7-15 år med 25 st under 2021. Halvårseffekten innebär en ökning med 12 barn. Men eftersom ca 10 går över från grundskola till särskola så äskas ingen ökning pga fler barn inom grundskolan. Från 2022 (egentligen ht 2021) kommer effekten av ökningen av förskoleklass som inträffade under ht 2020 att påverka grundskolan. Behovet av insatser för nyanlända finns kvar trots att bidraget från Migrationsverket inte förts vidare mellan åren.				2 841 000
441 Grundskola	Effektivisering för att kompensera för minskade intäkter från Migrationsverket.	Minskning av personalkostnader.	-4,8 åa		-2 841 000
Gymnasieskola, i egen regi		Utökning av IM-programmet i egen regi samt omfördelning av befintliga resurser. Del av IM som tidigare genomförts i andra kommuner startas i egen regi från och med ht 2020. Medför minskade kostnader för IKE med ca 1 Mkr	Ingen förändring	0	-1 000 000
450 Gymnasieskola, extern	Fler elever medför behov ökade kostnader. 26 fler elever vt 21 jämfört med vt 20			0	2 521 000
453 Särskola	Fler elever som har behov av särskola				2 900 000
600 Integration/SFI		Verksamheten har fram till nu bedrivits utan kommunal budget. Den har istället finansierats med bidrag från Migrationsverket.			8 126 000
600 Integration/SFI		Minskning av personalkostnader.	-2 åa		-1 124 000
920 Gemensamma verksamheter		IT-strategi, kvalitetsutvecklare			1 300 000
Fortbildningsbehov, fortsatta insatser för kompetensutveckling och effektivisering					1 000 000
Summa förändring					17 523 000

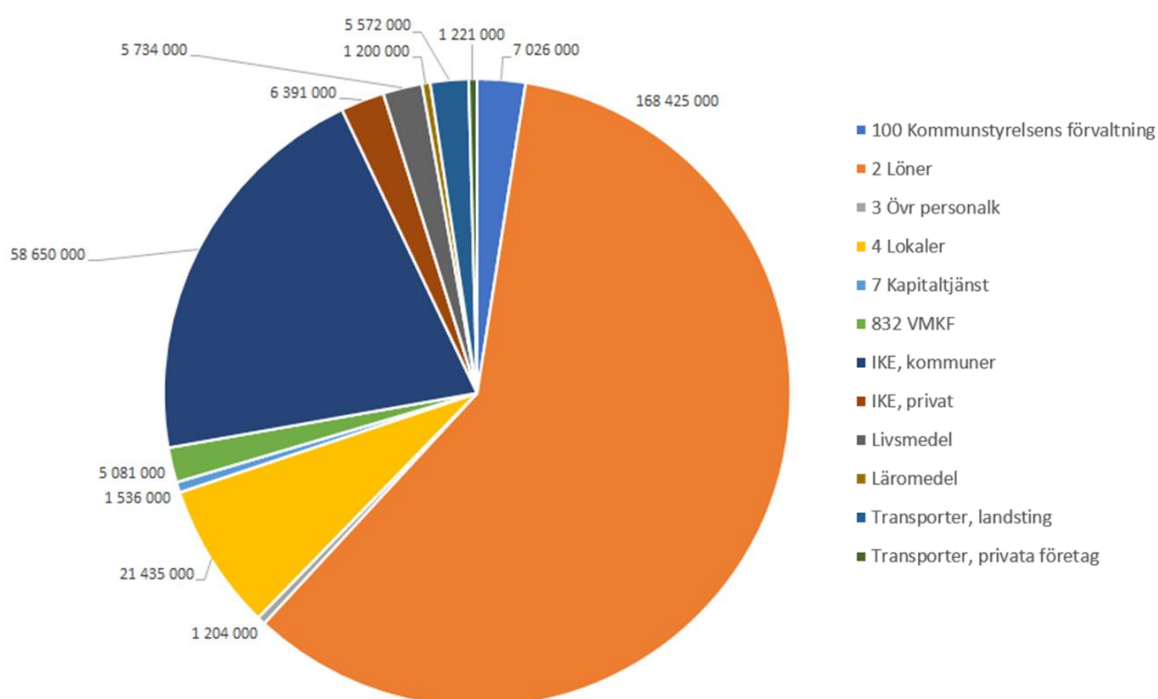
Ekonomiskt behov och sparkrav

	kkkr
Ekonomisk ram för Buf 2020	243 500
Kostnadsökning för löner och kostnader inför 2021	5 821
Utökat PO-pålägg	1 438
Behov enligt redovisning för budgetberedningen vt 2020	17 523
Behov av ekonomisk ram för 2021	268 282
Beslut av kommunfullmäktige 2020 11 30 gällande ram för 2021	242 800
Budgettillägg som förväntas komma under 2021, löneökningar	4 210
Totalt sparkrav	21 272

Förslag på åtgärder för att klara sparkravet på 2 %, vilket motsvarar 5015 kkr.

Tidigare tillskott via RUR, 1 Mkr, ca två tjänster inom grundskolans tidigare år.	-1 000
Ytterligare besparing inom grundskolan, ca två tjänster.	-1 065
Minskad personaltäthet inom förskolan, ca tre tjänster	-1 550
Minskad personaltäthet inom gymnasie- och vuxenutbildningen, ca 1,5 tjänst	- 750
Minskad personaltäthet inom Måltidsenheten, ca 1,5 tjänst	-650
Summa:	-5 015

Fördelning av kostnader inom barn- och utbildningsnämnden

Den enskilt största kostnadsposten inom barn- och utbildningsnämndens verksamhet är personalkostnader. De flesta övriga kostnadslag är inte möjliga att påverka på kort sikt. Det innebär att större kostnadsminskningar kommer att handla om minskning av antalet anställda.

Del av tidigare äskande som innebär kvalitetshöjning och framtida kostnadsminskningar

Verksamhetsförändring pga ändrad lagstiftning, bidrag, avtal eller andra tvingande omständigheter	Volymrelaterade verksamhetsförändringar, ex demografisk förändring	Omprioritering / andra förändringar av verksamhet	Påverkan personalbehov (antal årsarb)	Påverkan lokaler	Påverkan kostnad/intäkt 2021
407 Förskola		Ökat behov av stöd med livsmedelshantering när barngrupperna ökar. 4 åa. 1,7 Mkr	4 åa	Finns inom befintlig budget	1 700 000
920 Gemensamma verksamheter		IT-strategi, kvalitetsutvecklare			1 300 000
Fortbildningsbehov, fortsätta insatser för kompetensutveckling och effektivisering					1 000 000
Summa förändring					4 000 000

Förslag på åtgärder för att klara det totala sparkravet. -21,3 Mkr

Samtliga åtgärder och konsekvenser som finns beskrivna nedan är sammanställda på en övergripande nivå. Vid verkställande av åtgärderna kommer respektive chef naturligtvis att överväga vilka av punkterna som finns beskrivna i bilaga 2 som kan genomföras för att så långt som möjligt undvika personalminskningar. Men eftersom det totala sparkravet är över 21 Mkr och summan av punkterna i bilaga 2 är knappt 0,8 Mkr är det omöjligt att undvika personalminskningar.

1. Ej verkställande av de punkter som ingår i tidigare äskande som innebär kvalitetshöjning och framtida kostnadsminskningar -4 Mkr.

- Det innebär att det inte kommer att tillföras några extra resurser till förskolan för att kunna hjälpa till som stöd vid hantering av livsmedel och logistik vid kommunens förskolor. -1,7 Mkr
- Det finns sedan länge ett uttalat behov av att kunna anställa en IT-strateg samt en kvalitetsutvecklare som på ett övergripande sätt kan arbeta med utveckling och uppföljning för att därigenom bidra till att öka måluppfyllelsen. Behovet belyses av den rapport som gjorts av revisionen (KPMG). Dessa tjänster kommer inte att kunna rekryteras. – 1,3 Mkr
- Eftersom grunden i barn- och utbildningsnämndens verksamhet är det professionella mötet mellan barn/elever och personal är fortlöpande fortbildningsinsatser ett av de effektivaste sätten att öka kvaliteten och på sikt sänka kostnaderna. Sådana fortbildningsinsatser kommer inte att kunna genomföras. – 1Mkr

2. Generellt sparkrav på 2 % och dess konsekvenser. - 5 Mkr

- Förändrade skolskjutsgränser för elever i grundskolan. – 85 kkr.

	Nuläge	Förslag
○ Årskurs F-3	2,0 km	3,0 km
○ Årskurs 4-6	3,0 km	4,0 km
○ Årskurs 7-9	4,0 km	5,0 km
- Minskning av två tjänster inom grundskolans tidigare år. – 1 Mkr
Mindre möjlighet till särskilt stöd till barn i behov av stöd. Det leder till mindre möjlighet att tillgodose både stödbehov till de elever som behöver det och extra utmaningar för de elever som har behov av detta. Det finns en risk att antalet konflikter kommer att öka och att antalet anmälningar till Skolinspektionen gällande både kränkningar och bristande stöd blir fler, vilket i sin tur leder till en ökande administration.
Arbetsbelastningen på kvarvarande lärare kommer att öka. Det finns också en risk att behöriga lärare slutar.
- Minskning av två tjänster inom grundskolan åk 4–9. -1,03 Mkr
Mindre möjlighet till särskilt stöd till barn i behov av stöd. Det leder till mindre möjlighet till att tillgodose både stödbehov till de elever som behöver det och extra utmaningar för de elever som har behov av detta. Det finns en risk att antalet konflikter kommer att öka och att antalet anmälningar till Skolinspektionen gällande både kränkningar och bristande stöd blir fler, vilket i sin tur leder till en ökande administration.
Arbetsbelastningen på kvarvarande lärare kommer att öka. Det finns en risk att behöriga lärare slutar. Det finns stor risk för att den positiva utvecklingen inom grundskolan bryts och att fler elever på nytt väljer externa skolor.

- Minskad personaltäthet inom förskolan, tre tjänster. -1,5 Mkr
Lägre bemanning ökar risken för stress bland barn och personal. Detta minskar möjligheten till kreativa lekar och social träning. Vilket kan leda till fler konflikter som kan innebära kränkningar.
- Minskad personaltäthet inom gymnasie- och vuxenutbildningen -750 kkr.
Minskat stöd för elever inom vuxenutbildningen, till största delen inom SFI och grundläggande vuxenutbildningen. Konsekvensen blir lägre kvalitet på undervisningen samt högre belastning på övrig undervisande personal.
Minskat elevstöd för elever inom introduktionsprogrammet. Konsekvenserna blir sannolikt ökad frånvaro för eleverna. Färre elever som kommer att kunna bli behöriga till nationella program och/eller längre tid för att kunna bli behöriga. Ökad otrygghet bland övriga elever samt personal.
En konsekvens som gäller för både vuxenutbildningen och gymnasiet är att andelen personer som hamnar i arbetslöshet ökar.
- Minskad personaltäthet inom Måltidsenheten. Eftersom både den ekonomiska ramen för 2021 och prognosen av kostnader för löne- och kostnadsökningar är beräknade för BUN's ram inklusive måltidsenheten blir följderna att även sparkraven kommer att gälla måltidsenheten. Dessa konsekvenser får dock redovisas separat. -650 kkr.

3. VIVA och gymnasiet.

-750 kkr.

Kostnadsökningen för gymnasieutbildningar har minskats med ca 1 Mkr på grund av att verksamheten i egen regi har utökats med "individuellt alternativ" som har till syfte att elever skakunna gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller ut på arbetsmarknaden. Tidigare bedrevs endast "språkin introduktion" i egen regi. Inom programmet finns det elever med behov av olika former av extra stödinsatser. Genom att bedriva introduktionsprogrammet i egen regi i anslutning till Kungsörs övriga vuxenutbildning finns det synergieffekter som gör att den totala kostnaden blir lägre än om varje utbildning hade köpts av annan anordnare.

Inför 2021 har reglerna för statsbidrag gällande yrkesvux ändrats i och med att villkoret för medfinansiering har sänkts. Detta har möjliggjort ökade synergieffekter med övriga delar inom VIVA vilket innebär en möjlig kostnadsminskning med -750 kkr. -750 kkr.

4. Ytterligare besparing inom förskola, fritidshem, grundskola, gymnasie- och vuxenutbildning samt måltidsenhet, musikskola och fritidsgård. -11,5 Mkr.

- Avveckling av lokaler. Lokalkostnaden för förskoleavdelningar varierar från 159 kkr. till 480 kkr per avdelning. Största ekonomiska effektivisering skulle ske om de två avdelningar med högst hyra skulle avvecklas, den hyresminskningen motsvarar ca två heltidstjänster (-960kkr). Den totala kvalitetssänkningen för förskolan skulle dock bli mindre om två lokaler som endast rymmer varsin förskoleavdelning avvecklades.

Avveckling av Smultrongården (185 kkr) och Solbacken (300 kkr). -485 kkr.

- Ytterligare 5,5 tjänster inom förskolan. Det innebär att antalet barn per anställd ökar. För varje avdelning innebär det att genomsnittsantalet barn ökar från 16,9 till 18,8 per avdelning i genomsnitt. Eftersom det inte är lämpligt att öka grupperna för de minsta barnen i den omfattningen blir effekten att antalet barn i syskonavdelningen istället behöver öka med 3 till 5 barn per avdelning. Det innebär en svårighet att följa Skolverkets rekommendationer om att arbetet inom förskolan ska ske i mindre barngrupper. För barn som är 1–3 år är riktmärket för barngruppers storlek 6–12 barn. För barn som är 4–5 år är riktmärket 9–15 barn. Riktmärkena finns i kommentartexten i Skolverkets allmänna råd om måluppfyllelse i förskolan. - 2,75 Mkr

	Totalt genomsnitt				Småbarn				Syskon			
	Avd.	Barn	Barn/avd	Ökning	Avd.	Barn	Barn/avd	Ökning	Avd.	Barn	Barn/avd	Ökning
Nuläge, ht 2020	28	473	16,9		14	210,2	15,0		14	262,8	18,8	
Minskning med två avd	26	473	18,2	1,3	14	210,2	15,0		12	262,8	21,9	3,1
Minskning med två avd	26	473	18,2	1,3	13	208,0	16,0	1,0	13	265,0	20,4	1,6
Minskning med två avd	26	490	18,8	2,0	14	210,0	15,0	0,0	12	280,0	23,3	4,6
Minskning med två avd	26	490	18,8	2,0	13	208,0	16,0	1,0	13	282,0	21,7	2,9

- En konsekvens av åtgärden är att två avdelningar kan avvecklas. Behovet av att bygga ut kapaciteten på östra delen av Kungsör vid Malmberga kommer också att senareläggas.
- Ytterligare 9 tjänster inom förskoleklass, fritidshem och grundskola. -4,7 Mkr
Mycket mindre möjlighet till särskilt stöd till barn i behov av stöd. Det leder till mindre möjlighet till att tillgodose både stödbehov till de elever som behöver det och extra utmaningar för de elever som har behov av detta. Antalet konflikter kommer att öka och antalet anmälningar till Skolinspektionen gällande både kränkningar och bristande stöd kommer sannolikt att bli fler, vilket i sin tur leder till en ökande administration. Arbetsbelastningen på kvarvarande lärare kommer att öka. Det finns en stor risk att behöriga lärare slutar samt att det blir svårare att rekrytera personal. Det finns en stor risk för att den positiva utvecklingen inom grundskolan bryts och att fler elever på nytt väljer externa skolor. Det blir mycket svårt att uppfylla skollagens krav.
- Ytterligare 4 tjänster inom gymnasie- och vuxenutbildningen. -2 Mkr
All form av modersmålsstöd för elever inom grundläggande vuxenutbildning och SFI samt allt elevsocialt stöd för elever inom introduktionsprogrammet avvecklas. Dessutom minskar lärarresurserna med en tjänst. Detta innebär att studietiden för eleverna riskerar att bli

längre på grund av mindre lärartid per elev samt dessutom en ökad arbetsbörda för de lärare som är kvar.

Konsekvenserna blir att färre elever kommer att kunna bli godkända inom grundläggande vuxenutbildning och SFI. Färre elever inom introduktionsprogrammet kommer att kunna bli behöriga till nationella program inom gymnasieskolan samt att otryggheten ökar för elever och personal. *Ytterligare beskrivning av VIVA's verksamhet, synergieffekter och jämförelsetal finns i "Verksamhetsområdet VIVA, Dnr Bun 2020/7" samt i revisionens granskningsrapport.*

- Skolgemensamma verksamheter. - 0,4 Mkr
Stänga fritidsgården i Valskog. (Ca 400kr varav 125 kkr. i hyra).
- Ytterligare 2,5 tjänster inom måltidsenheten. Eftersom både den ekonomiska ramen för 2021 och prognosen av kostnader för löne- och kostnadsökningar är beräknade för BUN's ram inklusive måltidsenheten blir följden att även sparkraven kommer att gälla måltidsenheten. Dessa konsekvenser får dock redovisas separat. -1,2 Mkr

Ej lagstadgade verksamheter som inte ingår i sparförslagen ovan:

Fritidsgården i Kungsör. Ferieverksamheten och fritidsgårdens verksamhet upphör helt samt avveckling av den sista tjänsten med förebyggande arbete. (Ca 1,95 Mkr varav ca 260 kkr. för hyra).	- 1,75 Mkr
Musikskolan. Musikskolan upphör helt	- 929 kkr
Kostnad för måltider inom gymnasieskolorna.	-1,8 Mkr

Förslag på åtgärder som innebär att en del det totala sparkravet genomförs

-11,25 Mkr

Samtliga åtgärder och konsekvenser som finns beskrivna nedan är sammanställda på en övergripande nivå. Vid verkställande av åtgärderna kommer respektive chef naturligtvis att överväga vilka av punkterna som finns beskrivna i bilaga 2 som kan genomföras för att så långt som möjligt undvika personalminskningar. Men eftersom det sparkravet är över 11 Mkr och summan av punkterna i bilaga 2 är knappt 0,8 Mkr är det omöjligt att undvika personalminskningar.

A. Ej verkställande av de punkter som ingår i tidigare äskande som innebär kvalitetshöjning och framtida kostnadsminskningar

-4 Mkr.

- Det innebär att det inte kommer att tillföras några extra resurser till förskolan för att kunna hjälpa till som stöd vid hantering av livsmedel och logistik vid kommunens förskolor. -1,7 Mkr
- Det finns sedan länge ett uttalat behov av att kunna anställa en IT-strateg samt en kvalitetsutvecklare som på ett övergripande sätt kan arbeta med utveckling och uppföljning för att därigenom bidra till att öka måluppfyllelsen. Behovet belyses av den rapport som gjorts av revisionen (KPMG). Dessa tjänster kommer inte att kunna rekryteras. – 1,3 Mkr
- Eftersom grunden i barn- och utbildningsnämndens verksamhet är det professionella mötet mellan barn/elever och personal är fortlöpande fortbildningsinsatser ett av de effektivaste sätten att öka kvaliteten och på sikt sänka kostnaderna. Sådana fortbildningsinsatser kommer inte att kunna genomföras. – 1Mkr

B. Generellt sparkrav på 2 % och dess konsekvenser.

- 5 Mkr

- Förändrade skolskjutsgränser för elever i grundskolan. – 85 kkr.

	Nuläge	Förslag
○ Årskurs F-3	2,0 km	3,0 km
○ Årskurs 4-6	3,0 km	4,0 km
○ Årskurs 7-9	4,0 km	5,0 km
- Minskning av två tjänster inom grundskolans tidigare år. – 1 Mkr
Mindre möjlighet till särskilt stöd till barn i behov av stöd. Det leder till mindre möjlighet att tillgodose både stödbehov till de elever som behöver det och extra utmaningar för de elever som har behov av detta. Det finns en risk att antalet konflikter kommer att öka och att antalet anmälningar till Skolinspektionen gällande både kränkningar och bristande stöd blir fler, vilket i sin tur leder till en ökande administration.
Arbetsbelastningen på kvarvarande lärare kommer att öka. Det finns också en risk att behöriga lärare slutar.
- Minskning av två tjänster inom grundskolan åk 4–9. -1,03 Mkr
Mindre möjlighet till särskilt stöd till barn i behov av stöd. Det leder till mindre möjlighet till att tillgodose både stödbehov till de elever som behöver det och extra utmaningar för de elever som har behov av detta. Det finns en risk att antalet konflikter kommer att öka och att antalet anmälningar till Skolinspektionen gällande både kränkningar och bristande stöd blir fler, vilket i sin tur leder till en ökande administration.

Arbetsbelastningen på kvarvarande lärare kommer att öka. Det finns en risk att behöriga lärare slutar. Det finns stor risk för att den positiva utvecklingen inom grundskolan bryts och att fler elever på nytt väljer externa skolor.

- Minskad personaltäthet inom förskolan, tre tjänster. -1,5 Mkr
Lägre bemanning ökar risken för stress bland barn och personal. Detta minskar möjligheten till kreativa lekar och social träning. Vilket kan leda till fler konflikter som kan innebära kränkningar.
- Minskad personaltäthet inom gymnasie- och vuxenutbildningen -750 kkr.
Minskat stöd för elever inom vuxenutbildningen, till största delen inom SFI och grundläggande vuxenutbildningen. Konsekvensen blir lägre kvalitet på undervisningen samt högre belastning på övrig undervisande personal.
Minskat elevstöd för elever inom introduktionsprogrammet. Konsekvenserna blir sannolikt ökad frånvaro för eleverna. Färre elever som kommer att kunna bli behöriga till nationella program och/eller längre tid för att kunna bli behöriga. Ökad otrygghet bland övriga elever samt personal.
En konsekvens som gäller för både vuxenutbildningen och gymnasiet är att andelen personer som hamnar i arbetslöshet ökar.
- Minskad personaltäthet inom Måltidsenheten. Eftersom både den ekonomiska ramen för 2021 och prognosen av kostnader för löne- och kostnadsökningar är beräknade för BUN's ram inklusive måltidsenheten blir följderna att även sparkraven kommer att gälla måltidsenheten. Dessa konsekvenser får dock redovisas separat. -650 kkr.

C. VIVA och gymnasiet, ytterligare besparing. -750 kkr.

Kostnadsökningen för gymnasieutbildningar har minskats med ca 1 Mkr på grund av att verksamheten i egen regi har utökats med "individuellt alternativ" som har till syfte att elever skakunna gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller ut på arbetsmarknaden. Tidigare bedrevs endast "språkin introduktion" i egen regi. Inom programmet finns det elever med behov av olika former av extra stödinsatser. Genom att bedriva introduktionsprogrammet i egen regi i anslutning till Kungsörs övriga vuxenutbildning finns det synergieffekter som gör att den totala kostnaden blir lägre än om varje utbildning hade köpts av annan anordnare.

Inför 2021 har reglerna för statsbidrag gällande yrkesvux ändrats i och med att villkoret för medfinansiering har sänkts. Detta har möjliggjort ökade synergieffekter med övriga delar inom VIVA vilket innebär en möjlig kostnadsminskning med -750 kkr. -750 kkr.

D. Ytterligare besparing inom förskolan**-1,5 Mkr.**

- Avveckling av lokaler. Lokalkostnaden för förskoleavdelningar varierar från 159 kkr. till 480 kkr per avdelning. Största ekonomiska effektivisering skulle ske om de två avdelningar med högst hyra skulle avvecklas, den hyresminskningen motsvarar ca två heltidstjänster (-960kkr). Den totala kvalitetssänkningen för förskolan skulle dock bli mindre om två lokaler som endast rymmer varsin förskoleavdelning avvecklades.
Avveckling av Smultrongården (185 kkr) och Solbacken (300 kkr). -485 kkr.

- Ytterligare 2 tjänster inom förskolan. Det innebär att antalet barn per anställd ökar. För varje avdelning innebär det att genomsnittsantalet barn ökar från 16,9 till 18,8 per avdelning i genomsnitt. Eftersom det inte är lämpligt att öka grupperna för de minsta barnen i den omfattningen blir effekten att antalet barn i syskonavdelningen istället behöver öka med 3 till 5 barn per avdelning. Det innebär en svårighet att följa Skolverkets rekommendationer om att arbetet inom förskolan ska ske i mindre barngrupper. För barn som är 1–3 år är riktmärket för barngruppers storlek 6–12 barn. För barn som är 4–5 år är riktmärket 9–15 barn. Riktmärkena finns i kommentartexten i Skolverkets allmänna råd om målpuppfyllelse i förskolan. – 1 Mkr

	Totalt genomsnitt				Småbarn				Syskon			
	Avd.	Barn	Barn/avd	Ökning	Avd.	Barn	Barn/avd	Ökning	Avd.	Barn	Barn/avd	Ökning
Nuläge, ht 2020	28	473	16,9		14	210,2	15,0		14	262,8	18,8	
Minskning med två avd	26	473	18,2	1,3	14	210,2	15,0		12	262,8	21,9	3,1
Minskning med två avd	26	473	18,2	1,3	13	208,0	16,0	1,0	13	265,0	20,4	1,6
Minskning med två avd	26	490	18,8	2,0	14	210,0	15,0	0,0	12	280,0	23,3	4,6
Minskning med två avd	26	490	18,8	2,0	13	208,0	16,0	1,0	13	282,0	21,7	2,9

Två förslag till beslut

För att klara det totala sparkravet krävs det stora besparingar som riskerar att få oönskade effekter. Det är dock vad som krävs om den beslutade ekonomiska ramen för 2021 ska kunna hållas. Det första förslaget till beslut är därför att samtliga föreslagna åtgärder genomförs.

Under hösten 2020 har det i olika politiska sammanhang i Kungsörs kommun förts fram synpunkter på att det inte ska göras alltför drastiska ekonomiska nedskärningar utan det istället bör göras stegvis. Delvis med tanke på att det finns en möjlighet att de övergripande ekonomiska förutsättningarna skulle kunna förändras till det bättre och delvis för att undvika stora negativa effekter på verksamheten. Med den bakgrunden redovisas ett alternativt förslag till beslut som innebär att de ekonomiska besparingarna inte blir fullt så stora men som ändå innebär stor risk för kvalitetssänkningar.

1. Förslag till beslut:

Barn- och utbildningsnämnden beslutar ge barn- och utbildningschefen i uppdrag att genomföra åtgärder motsvarande 21,3 Mkr enligt förslag 1-4 för att barn- och utbildningsnämndens verksamhet ska klara den ekonomiska ramen för 2021 som beslutats av kommunfullmäktige.

Alternativt:

2. Förslag till beslut:

Barn- och utbildningsnämnden beslutar ge barn- och utbildningschefen i uppdrag att genomföra åtgärder motsvarande 11,25 Mkr enligt förslag A-D som ett steg mot att barn- och utbildningsnämndens verksamhet ska klara den ekonomiska ramen för 2021 som beslutats av kommunfullmäktige.

Fredrik Bergh
Barn- och utbildningschef

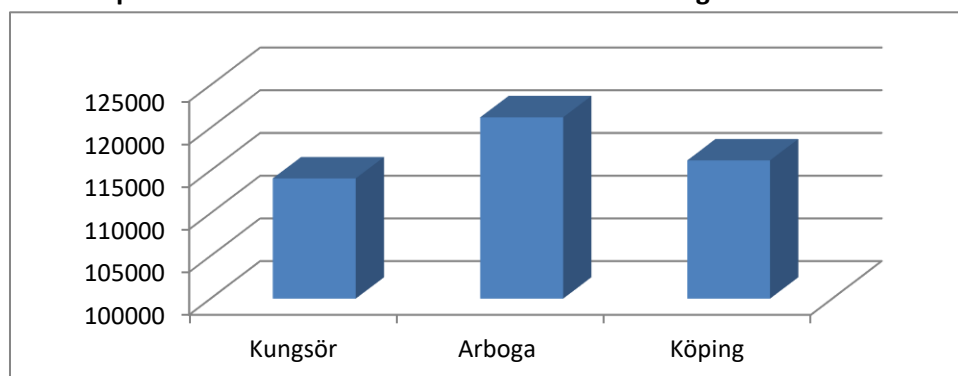
Bilaga 1. Del av rapport som lämnades hösten 2019. Siffrorna är i sig inaktuella men beskriver orsaken till att nationell statistik över grundskolans kostnadsnivå bör samläsas med kostnadsnivån för fritidshem och förskoleklass.

Beräkningsunderlag från Kolada över kostnader för förskoleklass, fritidshem och grundskola.

På många grundskolor är det vanligt att samma personal har arbetsuppgifter inom både fritidshem och förskoleklass eller grundskola. De statistiska rapporterna över fördelningen av kostnader mellan fritidshem, förskoleklass och grundskola kan bli missvisande beroende på hur personalkostnaderna har bokförts inom respektive rektorsenhet. För att kunna göra en mer rättvis jämförelse mellan närliggande kommuner har den totala kostnaden per elev redovisats som ett genomsnitt per elev i förskoleklass, fritidshem och grundskola.

	Kungsör	Arboga	Köping
Kostnad per barn i kommunal förskoleklass.	45 172	69 491	66 200
Antal barn i kommunal förskoleklass	101	143	305
Total kostnad för kommunal förskoleklass	4 562 372	9 937 213	20 191 000
Kostnad per barn i kommunalt fritidshem	20 932	40 544	47 856
Antal barn i kommunalt fritidshem	326	503	1 069
Total kostnad för kommunalt fritidshem	6 823 832	20 393 632	51 158 064
Kostnad per barn i kommunal grundskola	114 226	111 556	103 150
Antal barn i kommunal grundskola	913	1 343	2 754
Total kostnad för barn i kommunal grundskola	104 288 338	149 819 708	284 075 100
Total kostnad för kommunal förskoleklass, fritidshem och grundskola.	115 674 542	180 150 553	355 424 164
Totalt antal barn i kommunal förskoleklass och grundskola	1 014	1 486	3 059
Kostnad per barn i kommunal förskoleklass och grundskola	114 077	121 232	116 190

Kostnad per barn i kronor i kommunal förskoleklass och grundskola

Bilaga 2. Exempel på möjliga besparingar som förväntas komma att genomföras efter beslut om ekonomiska ramar för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde budgetåret 2021. Exakt vilka åtgärder som kommer att genomföras beslutas av respektive rektor, i enlighet med Skollagen 2 Kap 10 §.

Möjliga besparingar.	Ekonomisk effekt?	Vilka andra konsekvenser blir det?
Förskolan		
Fortbildning	50000	På kort sikt går det att bedriva viss fortbildning med interna kompetenser. På lång sikt innebär den en stor kvalitetssänkning.
Personalbefrämjande åtgärder och insatser	5000	Halverade insatser av företagshälsovård.
Transporter för att barn från förskolorna på Ulvesund samt i Valskog ska kunna delta i centrala kulturaktiviteter, vid t.ex. biblioteket.	22000	Halverade möjligheter att kunna delta i externa aktiviteter.
Västerskolan		
Läromedel tex till svenska, NO och So	50 000	Skolböcker som måste delas av ännu fler elever, sämre möjligheter att byta ut utdaterat material etc. Det leder till ökade inköp av papper, kostnader till kopiator och ökad belastningen på lärarna
Ingen komplettering eller ersättning för defekta möbler, tex. stolar och bänkar	40 000	Arbetsmiljön för eleverna och personalen försämras
Fortbildning	30 000	Hänger inte med i utvecklingen, tar inte del av ny forskning
Hagaskolan		
Fika/frukt vid större möten/APT/studiedagar	10 000	Sämre personalvård
Fortbildning för lärare	25 000	Ingen fortsatt utveckling av påbörjade insatser
Facklitteratur för utveckling av skolan/elevhälsan och undervisningen	10 000	Minskad möjlighet att fortsätta utveckling av påbörjade insatser
Aktiviteter såsom grillning, spökpromenad, påskäggsjakt och dylikt för fritids	10 000	Mindre utbud av aktiviteter för barn och elever inom fritidshemsverksamheten
Inköp av material till raster och fritids	25 000	Mindre utbud av aktiviteter för barn och elever inom fritidshemsverksamheten
Inköp av läromedel	20 000	Minskad möjlighet att anpassa läromedel efter aktuella behov
Inköp till idrotten	5 000	Minskad möjlighet att anpassa läromedel efter aktuella behov

Möjliga besparingar.	Ekonomisk effekt?	Vilka andra konsekvenser blir det?
Björskog		
Förbrukningsmaterial på fritidshemmet	19000	Färre aktiviteter, färre bollar, leksaker, pennor etc.
Övrig förbrukning grundskola	25000	Mindre kopieringspapper, ritpapper, häften, pennor, mappar etc.
Övrigt undervisningsmaterial grundskola	5000	Mindre varierad undervisning
Läromedel grundskola	10000	Skolböcker som måste delas av ännu fler elever, sämre möjligheter att byta ut utdaterat material etc.
Mindre fortbildning	10000	Inga konferenser, inga föreläsare och kraftigt begränsad mängd kurslitteratur för de som studerar.
Kung Karl åk 4-6		
Fortbildning	12000	Ingen fortsatt utveckling av påbörjade insatser
Fika/frukt vid större möten/APT/studiedagar	10500	Sämre personalvård
Minskning av förbrukningsmaterial	105000	Arbetsböcker får tas bort, elever som behöver extra stöd/träning får sämre möjligheter
Mat/förbrukning fritids	20000	Mindre utbud av aktiviteter och slimmat mellis
Trivselfrämjande åtgärder	12000	Sämre personalvård
Böcker/tidningar	10000	Inga nya inköp av böcker/tidningar till elever

Möjliga besparingar.	Ekonomisk effekt?	Vilka andra konsekvenser blir det?
Kung Karl åk 7-9		
Fortbildning	13000	Ingen fortsatt utveckling av påbörjade insatser
Fika/frukt vid större möten/APT/studiedagar	10500	Sämre personalvård
Trivsselfrämjande åtgärder	12000	Sämre personalvård
Minskning av läromedel	100000	Arbetsböcker får tas bort
Förbrukningsmaterial	50000	Elever som behöver extra stöd/träning får sämre möjligheter, inga skrivböcker/räknehäften får användas
VIVA		
Ökad återhållsamhet med kopiering av undervisningsmateriel	15000	Minskade möjligheter att nå önskade studieresultat
Fika/frukt vid större möten/APT/studiedagar	8000	Sämre personalvård
Läromedel	40000	Minskade möjligheter att nå önskade studieresultat

Kungsörs kommun

Datum
2020-12-03

Vår beteckning

Ert datum

Er beteckning

Adressat

Vår handläggare
Fredrik Bergh

Ekonomisk uppföljning för barn- och utbildningsförvaltningen. Januari till oktober 2020.

Ekonomisk uppföljning för barn- och utbildningsnämnden januari till oktober 2020 samt årsprognos för 2020.

Det förväntade ekonomiska resultatet för barn- och utbildningsnämnden 2020 är 2 660 kkr.

Ekonomiskt resultat exkl semesterlöneskuld

Verksamhet	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsbgt	Årsprognos	Kommentar
	200 618	202 702	2 084	243 242	2 660	
100 Nämnd- och styrelsev	478	617	139	740	140	1
330 Musikskola	778	774	-4	929	0	
350 Fritidsgårdar	2 066	2 043	-23	2 452	0	
407 Förskola	46 396	47 202	806	56 642	800	2
412 Pedagogisk omsorg	684	783	100	940	100	
440 Grundskola	89 695	89 065	-630	106 878	870	3
450 Gymnasieskola	35 625	36 512	888	43 815	800	4
453 Särskola	12 386	12 514	128	15 017	-350	5
470 Vuxenutbildning	2 400	2 968	568	3 562	500	6
510 Äldreomsorg	2 391	2 644	253	3 173	200	
600 Flyktningmottagande	1 607	1 037	-570	1 244	-800	7
920 Gemensamma verksamheter	6 113	6 542	428	7 850	400	8

Kommentarer

1. Färre nämndsmöten än budgeterat
2. Lägre lönekostnader än beräknat, pga pandemin
3. Större stödbehov än budgeterat. Pga tillfälliga statsbidrag förväntas det bli ett positivt ekonomiskt resultat.
4. Något färre elever än budgeterat.
5. Fler elever än budgeterat.
6. Lägre kostnader än prognostiserat
7. Underskottet inom integration och SFI beräknas bli – 800 kkr. Enligt tidigare besked kommer den posten att justeras i samband med årsbokslutet.
8. Ej inköpta konsulttjänster för juridiskt stöd, ej genomförd fortbildning

Datum Vår beteckning

Ert datum Er beteckning

Förändringar som inträffat sedan tidigare ekonomiska rapport till barn- och utbildningsnämnden.

På grund av ökat antal sjukskrivningar i kombination med att det inte har gått att hitta vikarier där det hade behövts har den totala lönekostnaden blivit lägre. Det har också inneburit att det inte alltid har gått att upprätthålla den kvalitet som önskats. 891 kkr

Den totala utbetalningen av statsbidrag har blivit högre än prognostiserats. 2 Mkr

På grund av ändrade regler för medfinansiering av yrkesvux samt synergieffekter inom vuxenutbildningen har kostnaden för VIVA minskat under slutet av 2020. 500 kkr

Bidrag från Försäkringskassan, enligt statliga insatser i samband med pandemin. 1,9 Mkr